

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 25.11.1999
KOM (1999) 567 endelig

1999/0251 (CNS)

Forslag til

RÅDETS AFGØRELSE

**om Fællesskabets handlingsprogram for bekæmpelse af forskelsbehandling
2001-2006**

(Forelagt af Kommissionen)

BEGRUNDELSE

EF'S STRATEGI FOR BEKÆMPELSE AF FORSKELSBEHANDLING

1. Artikel 13 i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, ændret ved Amsterdam-traktaten, åbner vejen for passende EF-foranstaltninger til bekæmpelse af forskelsbehandling af flere grunde - køn, race eller etnisk oprindelse, religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering. Den gør det muligt at forøge EF's fortsatte bestræbelser på at fremme ligestillingen mellem kvinder og mænd ved at bekæmpe nye årsager til forskelsbehandling. Den ændrede traktat sætter et nyt og vigtigt skub i EF-indsatsen på områder, hvor der allerede findes retsfor skrifter (kønsspørgsmål), og hvor der er skabt et frugtbart samarbejde med det interesseorganisationerne (bl.a. kønsspørgsmål, handicaps og antiracisme).
2. EF er nødsaget til at gøre brug af alle de instrumenter, det har til rådighed, i en samordnet og integreret strategi for at bekæmpe forskelsbehandling. Lovgivning er et centralt element i en sådan strategi, men ikke det eneste. EF har i årtier arbejdet for at fremme ligebehandling af og ligestilling mellem kvinder og mænd og har måttet sande, at fremskridt med hensyn til bekæmpelsen af forskelsbehandling også kræver ændringer i praksis og holdninger og mobilisering af alle relevante aktører. EF's aktioner for at fremme ligestillingen mellem kønnene og initiativer vedrørende handicaps og racisme har også vist, at en praktisk indsats for at give politiske beslutningstagere og praktikere mulighed for at sammenligne og modstille deres og andres erfaringer kan udvikle deres evne til effektivt at bekæmpe forskelsbehandling og skabe grobund for politiske initiativer.
3. EF kan og bør derfor fremme det tværnationale samarbejde som et supplement til sin lovgivning. Som led i rækken af forslag om bekæmpelse af forskelsbehandling og de to direktivudkast om forskelsbehandling ved ansættelse og forskelsbehandling med baggrund i etnisk og racemæssig oprindelse foreslår Kommissionen derfor et målrettet handlingsprogram for at støtte medlemsstaternes bestræbelser på at udvikle deres politikker og praksis vedrørende bekæmpelse af forskelsbehandling. Den vil gøre det ved at mobilisere de relevante aktører i medlemsstaterne og tilskynde til udveksling af informationer og god praksis.
4. Det er Kommissionens hensigt at fortsætte specifikke aktioner inden for ligestillingen mellem kvinder og mænd, samtidig med at der integreres en kønsdimension i andre aktiviteter, og følgelig vil dette program ikke specielt omhandle forskelsbehandling af kønsmæssige grunde, men i stedet komme nærmere ind på de andre grunde, der nævnes i artikel 13. Programmet vil tage højde for ikke blot særtræk, men også lighedspunkter i erfaringerne med forskelsbehandling af forskellige grunde og de metoder, der er udviklet til at bekæmpe den, således at aktørerne kan gøre en samlet indsats, god praksis kan få en langt stærkere multiplikatoreffekt, og det bliver lettere at etablere et integreret og samordnet samarbejde på tværs af sektorer og årsager til forskelsbehandling. De grunde, der er nævnt i forslaget til handlingsprogram,

vil ikke blive opført i prioriteret rækkefølge; handlingsprogrammet vil snarere omhandle forskelsbehandling over hele linjen end indeholde særskilte forslag til aktioner vedrørende de forskellige grunde og eventuelt inkorporere en kønsdimension.

5. Ansvar for at iværksætte bekæmpelsen af forskelsbehandling ligger hovedsageligt hos medlemsstaterne. Det er ikke hensigten med det foreslåede EF-program, at der skal gives støtte til aktioner, der allerede finder sted på lokalt, regionalt og nationalt plan, men målsætningen er snarere at tilføje en EU-værdi til denne aktion. Med dette for øje vil programmet knytte støtten til lovforanstaltninger om bekæmpelse af forskelsbehandling sammen med bredere aktiviteter, der fremmer både en antidiskriminerende praksis, som er baseret på en positiv holdning til mangefarvedhed, og holdningsændringer på længere sigt. Der sættes fokus på det tværnationale samarbejde som et middel til at forbedre forståelse og praksis. Som resultat heraf vil lokale, regionale og nationale projekter, der fokuserer mere på politik end på tværnational udbredelse af god praksis, ikke blive indstillet til finansiering under programmet i forbindelse med deres normale aktiviteter. Medlemsstaterne skal spille en vigtig rolle gennem det udvalg, der er nedsat i overensstemmelse med artikel 6.
6. EF er allerede aktiv inden for kampen mod forskelsbehandling. Man har bl.a. taget spørgsmålet om forskelsbehandling på arbejdsmarkedet op i forbindelse med den europæiske beskæftigelsesstrategi og Den Europæiske Socialfond og dens initiativer (INTEGRA og i fremtiden EQUAL). Der er ligeledes en lang og fortsat tradition for, at det tilstræbes, at man fremmer ligestillingen mellem kønnene, både ved hjælp af særlige foranstaltninger og ved at integrere ligestilling i andre politikker. Forslaget til handlingsprogram tager højde for og bygger på disse bestræbelser, alt imens udgangspunktet er, at forskelsbehandling strækker sig videre end til arbejdsmarkedet, og der opfordres til, at der benyttes en integreret og samordnet fremgangsmåde. Handlingsprogrammet er formuleret således, at det hænger sammen med og supplerer andre EU-politikker, -instrumenter og -aktioner, der kan bidrage til at bekæmpe forskelsbehandling.

HANDLINGSPROGRAMMETS STRATEGI

7. Erfaringerne fra tidligere og igangværende initiativer og programmer vedrørende ligestilling mellem kønnene, handicaps og racisme har vist, at et EF-programs værditilvækst på sådanne områder er et resultat af dets evne til at støtte lovgivningen og formuleringen af politikker inden for europæiske rammer gennem forøgelse af viden, styrkelse af aktørernes kapacitet og informationskampagner.
8. Såvel evalueringen af tidligere initiativer som analysen i forbindelse med forberedelserne til programmet kunne tyde på, at der skal fokuseres på centrale indgreb, hvis man vil have størst mulig virkning ud af det begrænsede budget. Man skal samarbejde med særligt udpegede aktører, som kan sikre en krydsning af ekspertisen og øve indflydelse på udviklingen i politik og praksis i medlemsstaterne. Strategien går derfor ud på at fremme et

tværnationalt samarbejde med og mellem disse aktører om en række vigtige temaer, der forekommer at være relevante på EU-plan. Temaerne kunne omfatte forhindringer for medindflydelse i beslutningstagningen, adgang til varer og tjenesteydelser, metoder for integrering og tilsyn, mobilisering af den offentlige forvaltning osv. For at sikre at de dækkede temaer til stadighed har størst mulig interesse for medlemsstaterne, vil programudvalget spille en større rolle ved med jævne mellemrum at tage dem op.

9. De særligt udpegede aktører omfatter for eksempel politiske beslutningstagere i de nationale, regionale og lokale forvaltninger, uafhængige organer med ansvar for bekæmpelse af forskelsbehandling, ikke-statslige organisationer, arbejdsmarkedets parter, forskningsinstitutter, medierne, opinionsdannere, leverandører af sociale serviceydelser, domstolene samt politi- og anklagemyndigheder. De organisationer, der er aktive på europæisk plan i kampen mod forskelsbehandling og/eller optræder som talsmænd for mennesker, der udsættes for forskelsbehandling, vil også være vigtige partnere i handlingsprogrammet som helhed.

MÅLSÆTNINGER

10. Der er opstillet tre hovedmålsætninger: for det første at bistå med at analysere og evaluere omfanget og karakteren af forskelsbehandling i EF og effektiviteten af de forskellige foranstaltninger til at bekæmpe den, for det andet at hjælpe til at styrke kapaciteten hos de aktører i medlemsstaterne og på europæisk plan, der er aktive i kampen mod forskelsbehandling, og for det tredje at fremme og udbrede de værdier og den praksis, der ligger til grund for bekæmpelsen af forskelsbehandling, til praktikere og opinionsdannere.

FORANSTALTNINGER

11. For at opfylde disse målsætninger er programmets aktiviteter opdelt i tre sideløbende strenge, der tager hensyn til de forskellige niveauer i erfaringerne med at bekæmpe forskelsbehandling af forskellige årsager:

- a) 1. streng: bedre forståelse af problemstillinger omkring forskelsbehandling gennem øget viden og bedre målemetoder og gennem evaluering af effektiviteten ved politik, lovgivning og praksis. Det omfatter udarbejdelse af basisstatistikker, referencepunkter og indikatorer for at kunne vurdere effektiviteten af politiske tiltag til bekæmpelse af forskelsbehandling, analyse og evaluering af disse tiltag og effektiv formidling af erfaringerne fra processen.

- b) 2. streng: udvikling af kapaciteten hos udvalgte aktører med hensyn til effektivt at bekæmpe forskelsbehandling, bl.a. ved at fremme samfundsdialogen som et nødvendigt grundlag for den politiske proces på europæisk plan. Det vil på den ene side omfatte støtte til tværnational udveksling af information og god praksis mellem udvalgte aktører på grundlag af de eksisterende erfaringer i medlemsstaterne. EF støtter kun de elementer, som er direkte relateret til tværnational udveksling. De projekter,

der kan give anledning til udveksling af informationer, skal finansieres med nationale midler. På den anden side skal denne streng derfor også omfatte støtte til større netværk på europæisk plan, så de kan bidrage effektivt til den politiske proces i kampen mod forskelsbehandling.

c) 3. streng: fremme af bevidstgørelsen for især at understrege EU-dimensionen i kampen mod forskelsbehandling og udbrede kendskabet til programmets resultater. Det vil omfatte kommunikation, publikationer, kampagner, konferencer og arrangementer til støtte for gennemførelsen af EF-lovgivning og EF-politik vedrørende forskelsbehandling. For at indvirke på den offentlige mening i al almindelighed vil man med programmet navnlig forsøge at gøre opinionsdannerne bevidste om fremme af ændringer i samfundet.

KOMPLEMENTARITET

12. For at undgå overlapninger og få størst muligt udbytte af de opnåede resultater er det nødvendigt, at der er sammenhæng og komplementaritet mellem alle EU-aktioner.

- Programmet vil ikke i sig selv tage kønsdiskrimination op, men det er vigtigt, at der drages nytte af de allerede indhøstede erfaringer fra EF-aktioner og nationale aktioner på dette område, og at der endvidere inkorporeres en kønsdimension i behandlingen af andre grunde til forskelsbehandling. Der skal derfor knyttes en tæt forbindelse til fremtidige aktioner vedrørende ligestilling mellem kvinder og mænd.

- Man skal desuden være særligt opmærksom på, at man sikrer den bedst mulige synergi med EF-initiativet EQUAL, der bliver et centralt redskab i udviklingen af politiske tiltag og strategier til bekæmpelse af forskelsbehandling i relation til beskæftigelse. På beskæftigelsesområdet vil det foreliggende program derfor fokusere på områder, hvor der ikke kan opnås støtte fra EQUAL. Det vil navnlig dreje sig om analyser og evalueringer af data og praksis i medlemsstaterne, udnyttelse af erfaringerne fra EQUAL på andre områder end beskæftigelse og fremme af oplysningsaktiviteter. Det foreliggende program vil ikke støtte de foranstaltninger vedrørende god praksis mellem aktører på beskæftigelsesområdet, som kan få støtte fra EQUAL, men der vil dog blive satset særligt på at udnytte erfaringerne fra EQUAL optimalt. Samtidig må god praksis, man får kendskab til i forbindelse med det foreliggende program, af de samme grunde gøres tilgængelige for aktører, der får støtte fra EQUAL og andre programmer.

- Der vil blive benyttet en lignende fremgangsmåde i forbindelse med andre relevante EU- og EF-programmer. Resultaterne af aktiviteterne under de nye SOCRATES-, LEONARDO- og YOUTH-programmer, som bl.a. vedrører fremme af ikke-diskriminatoriske holdninger i skoler, på uddannelsesinstitutioner og blandt unge i bredere forstand, indarbejdes for eksempel i programmet. Der vil desuden ske en samordning med relevante initiativer på området inden for Retlige og Indre Anliggender med hensyn til

dels migrationspolitikken, dels samarbejdet om retshåndhævelse. Det forudsætter først og fremmest, at aktiviteterne i de enkelte programmer gøres tilgængelige for andre, således at der kan etableres de nødvendige kontakter og forbindelser.

- Det bliver også vigtigt, at der til det foreliggende program kan gøres brug af forskning og analyse, som er frembragt i forbindelse med andre EF-aktiviteter, bl.a. via Det Europæiske Overvågningscenter for Racisme og Fremmedhad og det femte rammeprogram for forskning, demonstration og teknologisk udvikling, og omvendt.

13. At opnå en sådan komplementaritet forudsætter, at der er indført mekanismer på EF-plan og i medlemsstaterne til samordning af de forskellige aktiviteter. For at sikre komplementariteten i programmets udformning og gennemførelse vil de tjenestegrene i Kommissionen, der er ansvarlige for et bestemt politisk område, blive inddraget i relevante aspekter af programmet. Ligeledes vil de medlemsstaternes repræsentanter i programudvalget, De Højtstående Grupper for henholdsvis Bekæmpelse af Forskelsbehandling, Handicaps og Social Udstødelse, Det Rådgivende Udvalg for Ligestilling mellem Kvinder og Mænd og i relevant omfang også Udvalget for Beskæftigelsen og Arbejdsmarkedet samt andre organer, der beskæftiger sig med beslægtede politiske tiltag, få alle relevante oplysninger om aktiviteterne under andre programmer, for at man dels kan undgå overlapninger, dels kan sikre, at programmerne udnytter de forskellige resultater, der er opnået. Spørgsmålet om komplementaritet vil blive behandlet specifikt i alle relevante evalueringsrapporter.
14. Medlemsstaterne er i vidt omfang ansvarlige for iværksættelsen af foranstaltningerne under strukturfondene. De skal også sikre, at der på deres eget niveau sker en tæt samordning mellem de embedsmænd, der er ansvarlige for ESF og EQUAL, og dem, som er ansvarlige for områder, der dækkes af beslægtede programmer.

SAMARBEJDE MED TREDJELANDE

15. I forbindelse med aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde og som led i førtiltrædelsesstrategien er det EF's politik i videst muligt omfang at lade EFTA-landene og ansøgerlandene deltage i EF-programmer. For det foreliggende programs vedkommende er det særligt vigtigt, fordi det har til formål at støtte indførelsen af lovgivning mod forskelsbehandling efter vedtagelsen af de to ledsagende direktiver. Disse direktiver vil i medfør af en afgørelse, der træffes af EØS-Rådet, komme til at gælde for EØS-medlemsstater uden for EU. Direktiverne kommer endvidere til at indgå i den gældende EF-ret, som de nye ansøgerlande skal leve op til, før de kan optages i EU. Kommissionen vil i overensstemmelse med, hvad den bebudede i sin meddelelse om bekæmpelse af racisme,

fremmedhad og antisemitisme i ansøgerlandene¹, foreslå, at disse lande får mulighed for at deltage i programmet.

---

¹ KOM(1999) 256 endelig udg. af 26. maj 1999.

Forslag til

RÅDETS AFGØRELSE

om Fællesskabets handlingsprogram for bekæmpelse af forskelsbehandling 2001-2006

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

Under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 13,

under henvisning til forslag fra Kommissionen²,

under henvisning til udtalelse fra Europa-Parlamentet³,

under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg⁴,

under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget⁵, og

ud fra følgende betragtninger:

- 1) Unionen bygger på principperne om frihed, demokrati og respekt for menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder samt retsstatsprincippet, der alle er principper, som medlemsstaterne har til fælles; i henhold til artikel 6, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Union skal Unionen respektere de grundlæggende rettigheder, således som de garanteres ved den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, som generelle principper for fællesskabsretten;
- 2) Europa-Parlamentet har indtrængende og gentagne gange opfordret Den Europæiske Union til at forstærke sin politik vedrørende ligebehandling og lige muligheder i relation til alle årsager til forskelsbehandling;
- 3) erfaringerne fra indsatsen på fællesskabsplan, især med hensyn til bekæmpelse af forskelsbehandling på grund af køn, har vist, at bekæmpelse af forskelsbehandling i praksis kræver en kombination af foranstaltninger og især af lovgivning og konkrete tiltag, der er udformet, så de gensidigt underbygger hinanden; der kan drages lignende konklusioner af erfaringer vedrørende forskelsbehandling på

---

² KOM (1999) ... endelig udg.

³ EFT ....

⁴ EFT ....

⁵ EFT ....

grund af race eller etnisk oprindelse og handicap; Kommissionen har fremsat forslag med henblik herpå⁶;

- 4) programmet bør omhandle alle grunde til forskelsbehandling bortset fra forskelsbehandling på grund af køn, der er genstand for særlige EF-foranstaltninger; forskelsbehandling af forskellige grunde kan have de samme kendetegn og kan bekæmpes på samme måde; man har gennem mange år opbygget erfaringer med forskelsbehandling af visse grunde, bortset fra forskelsbehandling på grund af køn, som med fordel kan benyttes for andre grundenes vedkommende; der skal dog tages hensyn til de særlige kendetegn ved de forskellige former for forskelsbehandling; følgelig skal der tages højde for handicappedes særlige behov med hensyn til aktiviteterne og resultaternes tilgængelighed;
- 5) mange ikke-statslige organisationer på europæisk plan har erfaring med og ekspertise i bekæmpelse af forskelsbehandling og optræder desuden på europæisk plan som talsmænd for mennesker, der udsættes for forskelsbehandling; de kan derfor yde et vigtigt bidrag til forståelsen af de forskellige former for og virkninger af forskelsbehandling og til at sikre, at der ved programmets udformning, gennemførelse og opfølgning tages hensyn til erfaringerne hos mennesker, der udsættes for forskelsbehandling;
- 6) i henhold til artikel 2 i Rådets afgørelse 1999/468/EF af 28. juni 1999 om fastsættelse af de nærmere vilkår for udøvelsen af de gennemførelsesbeføjelser, der tillægges Kommissionen⁷ vedtages foranstaltningerne om gennemførelsen af denne afgørelse ved anvendelse af den rådgivningsprocedure, der er omtalt i artikel 3 i ovennævnte afgørelse;
- 7) for at give fællesskabsindsatsen øget merværdi, er det nødvendigt, at Kommissionen i samarbejde med medlemsstaterne på alle niveauer sikrer sammenhængen i og komplementariteten mellem foranstaltninger, der iværksættes på grundlag af denne afgørelse og andre relevante fællesskabspolitikker, -instrumenter og -foranstaltninger, især i forbindelse med Den Europæiske Socialfond og bestræbelser på at fremme social integration;
- 8) aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS-aftalen) giver mulighed for øget samarbejde på det sociale og arbejdsmarkedsmæssige område mellem Den Europæiske Union og dens medlemsstater på den ene side og de lande i Den Europæiske Frihandelssammenslutning, der deltager i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EFTA/EØS) på den anden side; det bør være muligt for ansøgerlandene i Central- og Østeuropa at deltage i programmet i henhold til de betingelser, der er fastsat i Europa-

---

⁶ Se de særskilte forslag til direktiver om generelle rammebestemmelser om ligebehandling med hensyn til beskæftigelse og erhverv og om gennemførelse af princippet om ligebehandling af alle uanset race eller etnisk oprindelse. Forslagene er med i denne pakke.

⁷ EFT L 184 af 17.7.1999, s. 23

aftalerne, i tillægsprotokollerne til disse aftaler og i de afgørelser, som er truffet af de respektive associeringsråd, for Cypern og Malta gennem finansiering med tillægsbevillinger i henhold til procedurer, der fastlægges sammen med de to lande, samt for Tyrkiet gennem finansiering med tillægsbevillinger i overensstemmelse med procedurer, der fastlægges sammen med Tyrkiet;

- 9) det er en nødvendig forudsætning for et positivt udfald af enhver fællesskabsindsats at føre tilsyn med og evaluere resultaterne i forhold til målene;
- 10) i overensstemmelse med nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet, som defineret i traktatens artikel 5, kan målene for den påtænkte handling vedrørende Fællesskabets bidrag til bekæmpelsen af forskelsbehandling ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne, fordi den bl.a. kræver multilaterale partnerskaber, tværnational udveksling af informationer og EF-dækkende formidling af god praksis; denne afgørelse går ikke ud over, hvad der er nødvendigt for at nå disse mål —

TRUFFET FØLGENDE AFGØRELSE:

Artikel 1

Fastlæggelse af programmet

Med denne afgørelse vedtages et EF-handlingsprogram for fremme af foranstaltninger til bekæmpelse af forskelsbehandling på grundlag af race eller etnisk oprindelse, religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering, i det følgende benævnt "programmet", for perioden fra den 1. januar 2001 til den 31. december 2006.

Artikel 2

Principper

1. Med henblik på anvendelsen af denne afgørelse defineres forskelsbehandling som det forhold, at en person eller en gruppe personer behandles mindre fordelagtigt end en anden på grund af race eller etnisk oprindelse, religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering, eller som anvendelse af en tilsyneladende neutral bestemmelse, som af de samme grunde vil kunne stille den pågældende person eller gruppe af personer ringere, medmindre bestemmelsen er objektivt begrundet.
2. Ved udformningen, gennemførelsen og opfølgningen af aktiviteterne i forbindelse med programmet tages der hensyn til erfaringerne hos personer, der udsættes for forskelsbehandling.

Artikel 3

Formål

Programmet skal støtte og supplere den indsats, der ydes på EF-plan og i medlemsstaterne for at fremme foranstaltninger til bekæmpelse af forskelsbehandling, bl.a. ved at komplementere lovgivningstiltag. Det har følgende formål:

- a) at forbedre forståelsen af spørgsmål vedrørende forskelsbehandling gennem øget viden og forbedrede målemetoder og gennem evaluering af effektiviteten af politikker og praksis
- b) at styrke kapaciteten hos udvalgte aktører (særligt medlemsstaterne, lokale og regionale myndigheder, uafhængige organer med ansvar for bekæmpelsen af forskelsbehandling, arbejdsmarkedets parter og ikke-statslige organisationer) til at bekæmpe forskelsbehandling effektivt, særlig gennem støtte til udveksling af informationer og god praksis og etablering af netværk på europæisk plan
- c) at fremme og udbrede værdier og praksis, der understøtter bekæmpelsen af forskelsbehandling.

Artikel 4

EF-foranstaltninger

1. Med henblik på opfyldelsen af de i artikel 3 fastsatte formål kan følgende foranstaltninger iværksættes inden for en tværnational ramme:
  - a) analyse af faktorer af betydning for forskelsbehandling, bl.a. gennem indsamling af statistiske oplysninger, undersøgelser og udarbejdelse af indikatorer og referencegrundlag, samt evaluering af lovgivning og praksis vedrørende bekæmpelse af forskelsbehandling med henblik på at vurdere effektiviteten og virkningerne og med en effektiv formidling af resultaterne
  - b) tværnationalt samarbejde mellem udvalgte aktører og støtte til etablering af netværk på europæisk plan mellem ikke-statslige organisationer, der arbejder aktivt med bekæmpelse af forskelsbehandling
  - c) oplysningsaktiviteter, især for at fremhæve den europæiske dimension af kampen mod forskelsbehandling og gøre offentligheden bekendt med programmets resultater, bl.a. gennem meddelelser, publikationer, kampagner og arrangementer.
2. Betingelserne for iværksættelsen af de i stk. 1 beskrevne EF-foranstaltninger er fastsat i bilaget.

Artikel 5

Programmets gennemførelse og samarbejde med medlemsstaterne

1. Kommissionen
  - a) sørger for iværksættelsen af de EF-foranstaltninger, der er omfattet af dette program, i overensstemmelse med bilaget
  - b) udveksler regelmæssigt synspunkter med repræsentanter for ikke-statslige organisationer og arbejdsmarkedets parter på europæisk plan om programmets udformning, gennemførelse og opfølgning og om beslægtede politiske tiltag. Kommissionen underretter det udvalg, der nedsættes i henhold til artikel 6, om de pågældende parter synspunkter
  - c) fremmer et aktivt samarbejde og en aktiv dialog mellem alle de i programmet involverede parter, bl.a. for at tilskynde til en integreret og samordnet strategi for bekæmpelse af forskelsbehandling.
2. Kommissionen træffer i samarbejde med medlemsstaterne de nødvendige foranstaltninger til
  - a) at fremme alle berørte parter inddragelse i programmet,

- b) sikre formidlingen af resultaterne af de foranstaltninger, der iværksættes inden for programmets rammer
- b) give hensigtsmæssig oplysning om og offentliggørelse og opfølgning af de foranstaltninger, der støttes af programmet.

Artikel 6

Udvalg

1. Kommissionen bistås af et udvalg, der består af repræsentanter for medlemsstaterne, og som har Kommissionens repræsentant som formand (herefter benævnt "udvalget").
2. Når der henvises til dette stykke i artikel 6, gælder den rådgivende procedure, der er fastlagt i henhold til artikel 3 i Kommissionens afgørelse nr. 1999/468/EF.
3. Kommissionens repræsentant hører udvalget om især:
  - a) de overordnede retningslinjer for programmets gennemførelse
  - b) de årlige budgetter og fordelingen af midler mellem foranstaltninger
  - c) den årlige arbejdsplan for gennemførelsen af programmets foranstaltninger.

Kommissionens repræsentant hører ligeledes udvalget om andre relevante spørgsmål vedrørende programmets gennemførelse.

4. For at sikre programmets sammenhæng og komplementaritet med de andre foranstaltninger, som er nævnt i artikel 7, holder Kommissionen udvalget løbende underrettet om andre EF-foranstaltninger, der bidrager til bekæmpelsen af forskelsbehandling. Kommissionen etablerer i givet fald et regelmæssigt og struktureret samarbejde mellem dette udvalg og de tilsynsudvalg, der er nedsat vedrørende andre relevante politikker, instrumenter og foranstaltninger.

Artikel 7

Sammenhæng og komplementaritet

1. Kommissionen sikrer i samarbejde med medlemsstaterne den overordnede sammenhæng med andre af EU's og EF's politikker, instrumenter og foranstaltninger, bl.a. ved at etablere hensigtsmæssige mekanismer til at samordne programmets aktiviteter med relevante aktiviteter vedrørende forskning, beskæftigelse, ligestilling mellem kvinder og mænd, social integration, almen og erhvervsfaglig uddannelse og ungdomspolitik og vedrørende EF's eksterne forbindelser.

2. Kommissionen og medlemsstaterne sikrer sammenhængen og komplementariteten mellem foranstaltninger, der iværksættes under dette program og andre relevante EU og EF-foranstaltninger under strukturfondene, bl.a. EF-initiativet EQUAL.
3. Medlemsstaterne bestræber sig på at sikre sammenhæng og komplementaritet mellem aktiviteterne under dette program og de aktiviteter, der gennemføres på nationalt, regionalt og lokalt plan.

Artikel 8

Deltagelse af EFTA/EØS-lande, de associerede lande i Central- og Østeuropa, Cypern, Malta og Tyrkiet

Følgende lande uden for EU kan deltage i programmet:

- a) EFTA/EØS-landene i overensstemmelse med betingelserne i EØS-aftalen
- b) ansøgerlandene i Central- og Østeuropa i overensstemmelse med betingelserne i Europa-aftalerne, i tillægsprotokollerne til disse aftaler og i de afgørelser, der er truffet af de respektive associeringsråd
- c) Cypern og Malta gennem finansiering med tillægsbevillinger i henhold til procedurer, der aftales med de to lande
- d) Tyrkiet gennem finansiering med tillægsbevillinger i henhold til procedurer, der aftales med Tyrkiet.

Artikel 9

Tilsyn og evaluering

1. Kommissionen fører løbende tilsyn med programmet i samarbejde med medlemsstaterne.
2. Programmet evalueres af Kommissionen med hjælp fra uafhængige eksperter. Ved denne evaluering vurderes relevansen og effektiviteten af foranstaltninger, der iværksættes med henblik på de i artikel 2 nævnte mål. Ved evalueringen gennemgås ligeledes programmets samlede virkninger.

Ved evalueringen gennemgås desuden komplementariteten mellem indsatsen under dette program og den indsats, der gøres i forbindelse med andre relevante EF-politikker, -instrumenter og -foranstaltninger.
3. Kommissionen forelægger Europa-Parlamentet, Rådet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget en evalueringsrapport om programmets gennemførelse senest den 31. december 2005.

Artikel 10

Ikrafttræden

Denne afgørelse træder i kraft på datoen for dens offentliggørelse i De Europæiske Fællesskabers Tidende.

Udfærdiget i Bruxelles, den

På Rådets vegne

Formand

Bilag: vejledning i programmets gennemførelse

I. Indsatsområder

Programmet vil kunne virke på følgende områder:

- a) Støtte til bekæmpelse af forskelsbehandling inden for offentlige forvaltninger og fra offentlige forvaltningers side (f.eks. politi, retsvæsen, sundhedsvæsen, socialforvaltning, uddannelsesinstitutioner)
- b) støtte til bekæmpelse af forskelsbehandling inden for medierne og fra mediernes side
- c) fjernelse af diskriminatoriske hindringer for deltagelse i beslutningstagningen og den demokratiske proces
- d) fjernelse af diskriminatoriske hindringer for adgang til varer og tjenesteydelser, herunder bolig, befordring, kultur, fritid og sport
- e) afdækning af midler og metoder til effektiv overvågning af forskelsbehandling
- f) afdækning af midler og metoder til effektiv formidling af informationer om retten til ligebehandling og til ikke at blive udsat for forskelsbehandling
- g) afdækning af metoder til generel integrering af politikker og praksis, der modvirker forskelsbehandling.

Programmets temaer kan tilpasses eller suppleres i henhold til den i artikel 6 fastsatte procedure på grundlag af en årlig gennemgang og under hensyntagen til resultaterne af de forberedende foranstaltninger i forbindelse med programmet og de aktiviteter, der gennemføres inden for andre EF-politikker, -instrumenter og -aktioner.

I alle sine aktiviteter vil programmet respektere princippet om generel integrering af kønsaspektet.

II. Aktioner

1. streng – Analyse og evaluering

Der kan ydes støtte til følgende foranstaltninger:

- 1) udarbejdelse og formidling af sammenlignelige statistiske serier om omfanget af forskelsbehandling i EF
- 2) udvikling og formidling af metoder og indikatorer for evaluering af effektiviteten af politiske tiltag og praksis vedrørende bekæmpelse af forskelsbehandling (referencegrundlag)

- 3) analyse af lovgivning og praksis til bekæmpelse af forskelsbehandling, baseret på årsrapporter og med det formål at evaluere effektiviteten og videreformidle erfaringer
- 4) tematiske undersøgelser inden for rammerne af de prioriterede temaer, som sammenholder og modstiller strategier vedrørende de forskellige årsager til forskelsbehandling hver for sig og samlet.

Kommissionen vil ved implementeringen af denne streng i programmet bl.a. sikre sammenhæng og komplementaritet med de aktiviteter, der gennemføres af Det Europæiske Overvågningscenter for Racisme og Fremmedhad og under EF-rammeprogrammet for forskning og teknologisk udvikling.

2. streng - Styrkelse af kapaciteten

Følgende foranstaltninger kan støttes med henblik på at forbedre kapaciteten og effektiviteten hos de udvalgte aktører, der beskæftiger sig med at bekæmpe forskelsbehandling:

- 1) Tværnationale udvekslingsforanstaltninger, der involverer flere forskellige aktører fra mindst fire medlemsstater og består i formidling af informationer, erfaringer og god praksis. Aktiviteterne kan omfatte sammenligning af effektiviteten af processer, metoder og midler i relation til de valgte temaer; gensidig formidling og anvendelse af god praksis; udveksling af personale; fælles udvikling af produkter, processer, strategier og metoder; tilpasning af metoder, midler og processer, der er identificeret som god praksis, til forskellige sammenhænge, og/eller fælles formidling af resultater, informationsmateriale og arrangementer.
- 2) Støtte til relevante ikke-statslige organisationer på europæisk plan, der har erfaring i bekæmpelse af forskelsbehandling, og som optræder som talsmænd for mennesker, der udsættes for forskelsbehandling, for at fremme udviklingen af en integreret og samordnet strategi for bekæmpelse af forskelsbehandling.

Kriterierne for hvilke organisationer, der skal støttes, fastlægges i henhold til den i artikel 6 fastsatte procedure.

3. streng - Oplysningsaktiviteter

Der kan ydes støtte til følgende foranstaltninger:

- 1) afholdelse af konferencer, seminarer og arrangementer på europæisk plan
- 2) medlemsstaternes afholdelse af seminarer til støtte for gennemførelsen af EF-retten om bekæmpelse af forskelsbehandling og fremhævelse af en europæisk dimension ved arrangementer, der afholdes på nationalt plan
- 3) gennemførelse af europæiske mediekampanjer og -arrangementer til støtte for tværnational udveksling af informationer samt afdækning og formidling af god praksis, herunder uddeling af priser til succesrige foranstaltninger under 2. streng, for at gøre kampen mod forskelsbehandling mere synlig

- 4) udgivelse af publikationer med henblik på at formidle programmets resultater, herunder en hjemmeside på Internettet med eksempler på god praksis, et forum for udveksling af idéer og en database over potentielle partnere til tværnationale udvekslingsforanstaltninger.

III. Forelæggelse af ansøgninger om støtte

1. streng Denne streng implementeres primært via udbud. For samarbejde med nationale statistiske kontorer gælder Eurostat-procedurene.
2. streng Streng 2.1. implementeres efter indkaldelser af forslag, som forelægges for Kommissionen.

Streng 2.2. implementeres efter indkaldelser af forslag, som forelægges for Kommissionen.
3. streng Denne streng implementeres som hovedregel efter udbud. Der kan dog ydes tilskud til foranstaltninger under streng 3.2. og 3.3. efter anmodninger om tilskud fra f.eks. medlemsstaterne.

Finansieringsoversigt

1. FORANSTALTNINGENS BETEGNELSE

Bekæmpelse af forskelsbehandling

2. BUDGETPOSTER (1999)

B3-4101 - (led i) samarbejde med velgørende organisationer⁸

-4111 - forberedende foranstaltninger til bekæmpelse af forskelsbehandling⁹

-2006 - pilotprojekter til fremme af multikulturel integration⁹.

3. RETSGRUNDLAG

- Traktatens artikel 13.

4. BESKRIVELSE AF FORANSTALTNINGEN

4.1. Foranstaltningens formål

Formålet er at støtte bestræbelserne på at bekæmpe forskelsbehandling gennem

- bedre forståelse af og viden om problemerne i forbindelse med forskelsbehandling

-udvikling af udvalgte aktørers kapacitet til at bekæmpe forskelsbehandling

-fremme og udbredelse af værdier og praksis i forbindelse med bekæmpelse af forskelsbehandling.

4.2. Foranstaltningens varighed

Fra den 1. januar 2001 til den 31. december 2006 (seks år).

---

⁸ 1,2 mio. EUR af et samlet budget for 1999 på 3 mio. EUR

⁹ I det foreløbige udkast til budgetforslag for 2000 foreslog Kommissionen, at budgetposterne 4111 og 2006 blev samlet i en fælles budgetpost vedrørende artikel 13.

5. KLASSIFIKATION AF UDGIFTERNE

- 5.1. Ikke-obligatoriske udgifter
- 5.2. Opdelte bevillinger

6. UDGIFTERNES ART

- 100% finansiering af kontrakter om undersøgelser og levering af tjenesteydelser, ekspertmøder og konferencer og seminarer samt udgifter til offentliggørelse og formidling, som er godkendt på grundlag af et initiativ fra Kommissionen.
- Tilskudsbeløb på normalt højst 90% af de samlede støtteberettigede omkostninger, hvor det drejer sig om dækning af almindelige driftsomkostninger i organisationer og netværk, der opererer på europæisk plan (streng 2.2.) samt dækning af tværnationale foranstaltninger vedrørende udveksling af erfaringer på europæisk plan (streng 2.1.).

7. FINANSIELLE VIRKNINGER

Der er udarbejdet skøn på grundlag af de hidtidige erfaringer, især for så vidt angår beløbene på ovennævnte budgetposter.

7.1 Beregningsmetode for de samlede omkostninger ved foranstaltningen (forholdet mellem de enkelte udgifter og de samlede omkostninger)

	Mio. EUR
	År 1
1. <u>Analyse og evaluering</u>	
• Udarbejdelse af sammenlignelige statistiske serier	
Samarbejde mellem Eurostat og nationale statistiske kontorer	
- gennemsnitligt 50 000-60 000 EUR pr. medlemsstat	1
+ 200 000 EUR til udviklingsarbejde på EU-plan	
Beløbet forhøjes gradvist op til 1,3 mio. EUR fra år 2	
• Metoder og indikatorer til evaluering af politikker og praksis	
- Undersøgelser af metoder/indikatorer	0,2
Begrænsede udbud (ca. 5 undersøgelser / ca. 40 000 EUR)	
- Dertil hørende møder - seminarer med uafhængige eksperter og regeringseksperter for at drøfte resultater og forslag (grundlag: 5 møder / 40 deltagere)	0,2
• Analyse af lovgivning/årsrapporter om lovgivning, politik og praksis/samarbejde med ekspertgruppe	

- Rapporter ¹⁰	0,2
- Ekspertgrupper ¹¹	1,4
Udbud	
• Tematiske undersøgelser	0,4
Ca. 3 undersøgelser a gennemsnitligt 100 000 EUR	
Ca. 4 undersøgelser a gennemsnitligt 30 000 EUR	
Åbne/begrænsede udbud	
Beløbet forhøjes gradvist op til 0,6 mio. EUR fra år 2	
Tilsyn: Database / ekstern evaluering	
Database 100 000 EUR i år 1, opdatering 50 000 EUR	
i de følgende år	
- Ex post-evaluering 500 000 EUR i år 4	0,1
I ALT (År 1)	3,5
2. <u>Styrkelse af kapaciteten og udveksling af god praksis</u>	
Foranstaltninger vedrørende tværnationalt samarbejde	2,5
Gennemsnitligt 12-20 foranstaltninger x gennemsnitligt	
250 000-350 000 EUR om året, kun 8-12 foranstaltninger til	
gennemsnitligt 200 000-250 000 EUR i år 1 (startfase)	
Gradvis forøgelse fra 2,5 til 5 mio. EUR i år 2.	
Indkaldelser af forslag hvert år	
Kernefinansiering af ngo-netværk	3,5
Gennemsnitligt 600 000-800 000 EUR - 5-6 større	
netværk/platforme	
Kriterierne for tildeling af støtte skal fastlægges sammen med	
programudvalget	
De gældende regler og procedurer for tilskud til driftsomkostninger	
skal følges	
I ALT (år 1)	6

¹⁰ Årsrapport om forskelsbehandling og bekæmpelse af forskelsbehandling. I beløbene indgår ikke udgifter til oversættelse og trykning.

¹¹ Som udgangspunkt 5 grupper: Juridiske eksperter, der skal følge udviklingen i forbindelse med de forskellige juridiske instrumenter/områder (beskæftigelse, race); ekspertgruppe, der skal følge politik og praksis for bekæmpelse af forskelsbehandling, og diverse grupper, der skal beskæftige sig med specifikke årsager til forskelsbehandling/områder for forskelsbehandling.
Udgifter pr. gruppe (ca. 15 medlemmer / 1 koordinator): gennemsnitligt 250 000-350 000 EUR (inkl. udgifter til møder/befordring).

3. Oplysningsaktiviteter

- EU-konferencer
4-5 større EU-konferencer om emner af relevans for programmet (i Bruxelles eller i den medlemsstat, der har EU-formandskabet) inkl. en årlig konference for alle deltagere i programmet. Gennemsnitlige udgifter baseret på 200-250 deltagere - 2 dages konference: ca. 200 000 EUR pr. konference
Tilskud til EU-formandskaberne, kun 3 konferencer i år 1 0,6
  - Støtte til nationale arrangementer/konferencer med en europæisk dimension organiseret af medlemsstaterne (samfinansieringsprocenten baseret på graden af europæisk dimension)
Gennemsnitligt 40 000-80 000 EUR / 15-20 tilskud
Beløbet forhøjes fra 800 000 EUR i år 1 til 1 mio. EUR i år 2
Indkaldelser af forslag kun fra medlemsstaterne 0,8
  - Mediekampagner / -begivenheder, inkl. prisoverrækkelser og støtte til medie- og oplysningsaktiviteter
- Tilskud på grundlag af indkaldelser af forslag eller kontrakter om levering af tjenesteydelser efter udbud, hvis Kommissionen er initiativtager (f.eks. Den Europæiske Handicapdag)
Beløbet forhøjes fra 800 000 EUR i år 1 til 1 mio. EUR i år 2 0,8
  - Udgivelse af
    - 4 tidsskrifter om året (produktion - distribution) (kun et tidsskrift i år 1 - beløbet forhøjes til 300 000 EUR fra år 2) 0,1
    - specifikke oversættelses-/udgivelsesomkostninger i tilknytning til ekspertgrupper/undersøgelser/rapporter og konferencer m.m. 0,2
    - andre publikationer, Internet-hjemmeside og distributionsomkostninger til ovennævnte årlige publikationer 0,3Beløbene forøges fra år 3
Udbud vedrørende specifikke opgaver/standardkontrakter om levering af tjenesteydelser
Alle disse beløb forhøjes lidt i anden halvdel af programmets løbetid
- I ALT (år 1) 2,8**
- TILSAMMEN (år 1) 12,3**

NB: Konsekvenserne af udvidelsen af EU indregnes senere.

7.2 Specifikation af omkostningerne

Forpligtelsesbevillinger i mio. EUR (i løbende priser)

Specifikation	2001	2002	2003	2004	2005	2006	I alt
Analyse og evaluering	3,5	4	4,1	4,6(1)	4,1	4,5	24,8
Styrkelse af kapaciteten	6	8,5	9	9	9	9	50,5
Oplysningsaktiviteter/PR	2,8	3,7	3,9	4,1	4,1	4,5	23,1
I ALT	12,3	16,2	17	17,7	17,2	18	98,4

(1) Ex post-evaluering starter i år 4

7.3 Driftsudgifter til undersøgelser, eksperter m.m., der indgår i budgettets del B

Forpligtelsesbevillinger i mio. EUR (i løbende priser)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	I alt
Undersøgelser og kontrakter med eksperter (1)	1	1	1	1	1	1	5
Ekspertmøder (2)	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	1,2
Information og publikationer	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	2,1
I alt	1,5	1,5	1,5	1,7	1,7	1,7	9,3

(1) Ekskl. ordninger med Eurostat

(2) Ekskl. møder, der dækkes af budgettets del A

7.4 Forfaldsplan for forpligtelses- og betalingsbevillingerne

Mio. EUR

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	I alt
Forpligtelsesbevillinger	12,3	16,2	17	17,7	17,2	18	98,4
Betalingsbevillinger							
2001	4						4
2002	6,3	7					13,3
2003	2	7	7,3				16,3
2004		2,2	7,3	7,5			17
2005			2,4	7,5	7,4		17,3
2006				2,4	7,4	9	19,1
2007 og efterfølgende år					2,4	9	11,4
I alt	12,3	16,2	17	17,7	17,2	18	98,4

8. FORHOLDSREGLER MOD SVIG

Alle de finansierede foranstaltninger gøres af de ansvarlige afdelinger til genstand for forudgående, løbende og efterfølgende analyse med hensyn til kvaliteten af indholdet og omkostningseffektiviteten. Hertil kommer det arbejde, inklusive tilsyn på stedet, der udføres af Kommissionens og Revisionsrettens finansafdelinger. Forholdsregler mod svig indgår i de bindende aftaler og kontrakter mellem Kommissionen og modtagerne for at sikre, at de finansielle bidrag fra EF anvendes korrekt.

9. OPLYSNINGER OM OMKOSTNINGSEFFEKTIVITETEN

9.1 Mål

Ansvar for bekæmpelsen af forskelsbehandling ligger hovedsageligt hos medlemsstaterne. EF skal støtte de offentlige myndigheders og medlemsstaternes indsats på dette felt og med henblik herpå kombinere støtte til lovgivningsmæssige tiltag med mere bredt dækkende aktiviteter for at fremme antidiskriminatorisk praksis på grundlag af en positiv indstilling og på længere sigt skabe en holdningsændring.

Der er foreslået tre delmål svarende til de tre strenge i programmet:

- at opnå øget forståelse af og større viden om problemstillingerne
- at styrke de relevante aktørers kapacitet til at bekæmpe forskelsbehandling
- at fremme og udbrede de værdier og den praksis, der danner grundlag for bekæmpelse af forskelsbehandling.

Programmet gennemføres i samarbejde med en række aktører, der er udvalgt blandt politiske beslutningstagere i de nationale, regionale og lokale forvaltninger, uafhængige organer med ansvar for bekæmpelse af forskelsbehandling, ikke-statslige organisationer, arbejdsmarkedets parter, forskningsinstitutter, medierne, opinionsdannere, leverandører af sociale serviceydelser, domstolene og politi- og anklagemyndigheder. De organisationer, der er aktive på europæisk plan i kampen mod forskelsbehandling og/eller optræder som talsmænd for mennesker, der udsættes for forskelsbehandling, vil også være vigtige partnere i handlingsprogrammet som helhed.

9.2. Begrundelse for foranstaltningen

EF har fået erfaring med at fremme foranstaltninger til bekæmpelse af forskelsbehandling af nogle af de grunde, der nu er omfattet af artikel 13. Man har med forskellige af disse tiltag haft held til at støtte veldefinerede initiativtagere til lokale tiltag, men ikke i så høj grad til at skabe en merværdi på EF-plan. Det skyldes til dels, at projekterne har været ret små, og at de tværnationale partnerskaber ofte har været temmelig svage. Endvidere er Kommissionen stødt på vanskeligheder med at forvalte de utallige små projekter godt nok til at uddrage konklusionerne og formidle dem.

Det foreliggende forslag er beregnet på at løse disse problemer, idet der fokuseres på et begrænset antal stort anlagte og samordnede initiativer af høj kvalitet, hvor hovedvægten lægges på fremme af ændringer i medlemsstaterne. Det kommer til at omfatte medlemsstaternes regeringer, lokale og regionale myndigheder, netværk af arbejdsgivere og arbejdstagere samt store ikke-statslige organisationer. Der skal ske en strømlining af finansieringen, der tidligere blev forbeholdt en række ad hoc-foranstaltninger vedrørende f.eks. race, alder og handicap.

I denne sammenhæng får programmet tre sideløbende strenge. EF har imidlertid større erfaring med visse grunde til forskelsbehandling end andre (f.eks. større erfaring med forskelsbehandling på grund af race og handicap end med forskelsbehandling på grund af alder og seksuel orientering). Det betyder, at der navnlig i programmets første faser bliver større behov for undersøgelser og analyser af de grunde til forskelsbehandling, hvor man næsten ingen erfaring har, og hvor der er bedre muligheder for at udveksle den eksisterende gode praksis for at bekæmpe forskelsbehandling af andre grunde.

Formålet med de enkelte strenge er som følger:

- a) at opnå øget forståelse af og større viden om problemstillingerne

Denne streng i programmet skal tilvejebringe et basisredskab til at indsamle informationer, bearbejde dem til en brugbar og sammenlignelig form og videreformidle dem til relevante aktører i medlemsstaterne.

En undersøgelse af den nuværende situation viser, at der ikke findes ret meget information om forskelsbehandlingens faktiske omfang eller om

effektiviteten ved foranstaltninger, der skal forbyde eller forhindre forskelsbehandling. Formålet med programmet er at bistå aktører i de forskellige medlemsstater med at lære af andres erfaringer for at gøre bestræbelserne på at bekæmpe forskelsbehandlingen mere effektive. Information om, hvad der foregår i medlemsstaterne, skal derfor stilles til rådighed i en let tilgængelig form, der vil blive benyttet af aktørerne.

Foranstaltningerne under denne streng i programmet er udformet under hensyntagen til den begrænsede budgetmæssige ramme, og man har tilstræbt at gøre dem så omkostningseffektive som muligt. Alle foranstaltningerne skal iværksættes i en tværnational sammenhæng og fokusere på specifikke resultater: at gøre statistikker sammenlignelige via et samarbejde mellem Eurostat og de nationale statistiske kontorer og udarbejde fælles metoder til fastlæggelse af referencepunkter og evaluering, udarbejdelse af årsrapporter m.m. Forberedende foranstaltninger, der finansieres via 1999-budgettet, især undersøgelser i mindre målestok, skal bidrage til at kortlægge situationen og gøre programmet mere effektivt helt fra starten.

b) at styrke de relevante aktørers kapacitet til at bekæmpe forskelsbehandling

Formålet med denne streng i programmet er at føje værdi til aktørernes kapacitet til at bekæmpe forskelsbehandling effektivt. Det gøres ved at formidle god praksis og erfaringer til disse aktører og inddrage dem i en tværnational udvekslingsproces og dialog på EU-plan.

Tidligere erfaringer vedrørende grundene til forskelsbehandling har understreget betydningen af at arbejde i et partnerskab med udvalgte aktører i medlemsstaterne og med organisationer, der optræder som talsmænd for de mennesker, som udsættes for forskelsbehandling. Disse udvalgte aktører besidder et væld af information og ekspertise vedrørende bekæmpelse af forskelsbehandling, som kan udnyttes til fordel for andre partnere, og aktørerne har mulighed for at påvirke gennemførelsen af politikker i medlemsstaterne. Det er nødvendigt at finde en måde at lukke op for denne information og stille den til rådighed for andre. Tidligere EF-aktioner inden for forskelsbehandling af køns-, race-, handicap- og aldersmæssige grunde har vist, hvor værdifuldt det er at samle aktørerne i tværnationale partnerskaber, der kan udgøre et grundlag for udveksling af god praksis.

I denne streng indgår derfor støtte til specifikke foranstaltninger i form af tværnationale udvekslinger. En forhåndsevaluering har som nævnt ovenfor vist, at EF ikke bør støtte lokale foranstaltninger, som er udformet med henblik på bestemte identificerbare modtagere, men resolut bør fokusere på udveksling af information og god praksis, som allerede eksisterer i medlemsstaterne. Programmets temaer vil blive fastlagt hvert år under behørig hensyntagen til alle nye tiltag i kampen mod forskelsbehandlingen inden for samtlige EF-politikker og -programmer. De forberedende foranstaltninger, der iværksættes via 1999-budgettet, skulle gøre det lettere at afdække områder, hvor der er iværksat interessante initiativer og eventuelle prioriteringer i forbindelse med en gradvis iværksættelse af aktiviteterne under denne streng i programmet.

I denne streng indgår der også støtte til et begrænset antal større EU-netværk af ikke-statslige organisationer, der aktivt bekæmper forskelsbehandling. Dialogen med interesseorganisationerne er central for at mobilisere alle aktører til at bekæmpe forskelsbehandling. Det foreslås derfor, at denne dialog fremmes gennem EU-samordningsnetværk, der har bevist, at de er i stand til at samle en meget bred række ikke-statslige organisationer og optræde som talsmænd for mennesker, som udsættes for forskelsbehandling. Det synes at være at foretrække at yde tilskud til et begrænset antal netværks drift på grundlag af et klart engagement og arbejdsprogram frem for, at der ydes støtte til en stort antal konkurrerende organer og grupper, der blot optræder som lobbyister for deres egne interesser.

c) at fremme og udbrede de værdier og den praksis, der danner grundlag for bekæmpelse af forskelsbehandling

Denne streng i programmet tager sigte på at formidle erfaringerne fra programmet og tilføje de ekstra impulser, der skal til for at opnå en bredere accept af ændringer i samfundet. Det vil bidrage til at skabe de politiske forudsætninger, der er nødvendige for ny lovgivning og andre tiltag.

Positive resultater i relation til praksis og politik er i mange tilfælde blevet fulgt eller ledsaget af oplysningskampagner om et bestemt emne. Det gælder især ligestilling mellem kønnene og racerne, men også på andre områder, f.eks. miljø, hvor kampagner, der gennemføres af det offentlige eller græsrodsorganisationer, har påvirket den offentlige opinion og således banet vejen for nye lovforslag. Hovedansvaret for sådanne foranstaltninger bør fortsat ligge hos medlemsstaterne (fordi normer fastlægges på det nationale plan - EF-retten skal kun fastsætte minimumsnormer, som medlemsstaterne ikke må gå under). Der kan dog være fordele forbundet med en begrænset EF-indsats til støtte for aktiviteten i medlemsstaterne, især ved at bidrage til øget viden om, hvordan andre medlemsstater har håndteret tilsvarende problemer.

I denne streng i programmet indgår der derfor traditionelle informations- og kommunikationsværktøjer (en publikation om programmet og en hjemmeside på Internettet) samt målrettede PR- og oplysningsarrangementer og kampagner. Den vil endvidere omfatte tilskud til arrangementer, der støtter de politiske temaer, som de successive formandskaber for Rådet udvælger.

Disse foranstaltninger skal iværksættes som led i Kommissionens overordnede informationsstrategi. Medlemsstaterne vil blive opfordret til at spille en aktiv rolle for at sikre komplementaritet med deres egne initiativer og opnå den størst mulige effekt og omkostningseffektivitet.

9.3. Tilsyn med og evaluering af foranstaltningerne

Eftersom det foreliggende program har til formål at støtte nye politiske tiltag med henblik på at bekæmpe forskelsbehandling, indgår tilsyn og evaluering som et naturligt led i de aktiviteter, der gennemføres, for at give dem størst mulig effekt.

Der vil være tilsyn med programmet, så længe det er under gennemførelse. Kommissionen udarbejder regelmæssigt rapporter, som sendes til programudvalget. Tilsynet tilpasses til behovene i forbindelse med de enkelte strenge og kommer til at omfatte både kvalitetssikring og overholdelse af finansielle bestemmelser.

Desuden bliver programmet genstand for en endelig evaluering med hjælp fra eksterne evaluatore. Den gennemføres senest den 30. juni 2005. Resultaterne heraf indarbejdes i en rapport om gennemførelsen, som forelægges for de øvrige EF-institutioner inden den 31. december 2005. Kommissionen beslutter på grundlag af gennemførelsesrapporten, hvilke yderligere aktioner der måtte være nødvendige.

De nærmere rammer for evalueringerne skal fastlægges i samarbejde med programudvalget. Man vil navnlig tage sigte på programmets effektivitet og relevans, bl.a. i relation til overførsel af viden (hvilken forskel har programmet gjort med hensyn til iværksættelse af politikker og praksis for bekæmpelse af forskelsbehandling i medlemsstaterne?).

Evalueringerne skal finansieres via programmets budget, og under hensyntagen til henstillingerne i SEM 2000 vedrørende tilsyn og evaluering foreslås det, at der øremærkes et vejledende beløb på 0,5 mio. EUR til evaluering og 0,35 mio. EUR til tilsyn. Der rekrutteres et eksternt evalueringsteam på grundlag af et udbud.

10. UDGIFTER TIL ADMINISTRATION (BUDGETTETS SEKTION III, DEL A)

Den egentlige mobilisering af de nødvendige administrative ressourcer afhænger af Kommissionens årlige beslutning om fordelingen af midler under hensyntagen til antallet af medarbejdere og yderligere beløb, som bevilges af budgetmyndigheden.

De administrative udgifter i forbindelse med programmets iværksættelse er beregnet for et fast tidsrum på seks år fra 2000. De kræver ikke ekstra budgetbevillinger.

10.1 Virkninger for antallet af stillinger

Stillingstype		Personale til at forvalte foranstaltningen		Kilde		Varighed
		Faste stillinger	Midlertidige stillinger	Eksisterende ressourcer i pågældende GD/tjeneste	Supplerende ressourcer	
Tjenestemænd eller midlertidigt ansatte	A	5,5		5,5		6 år
	B	2		2		
	C	3		3		
Andre ressourcer						
I alt		10,5		10,5		

10.2 Samlede finansielle konsekvenser af behovet for personaleressourcer

mio. EUR

	Beløb (6 år)	Beregningsmetode
Tjenestemænd	6,804	Baseret på en gennemsnitlig lønudgift på 108 000 EUR pr. person pr. år (budgetpost A1, A2, A4, A5, A7) 6 år x 10,5 x 108 000 = 6 804 000 EUR
Midlertidigt ansatte		
Andre ressourcer (budgetpost anføres)		
I alt	6,804	

10.3 Stigning i øvrige administrative udgifter som følge af foranstaltningen

Der forventes ingen stigning.

EUR

Budgetpost	Beløb	Beregningsmetode
A-7010 (tjenesterejser)	28 000 (1 år) 168 000 (6 år)	Gennemsnitligt 3 tjenesterejser a 1-1,5 dag i hver medlemsstat hvert år - gennemsnitlig udgift på 590 EUR (1 dag) til 656 EUR (1,5 dag) pr. tjenesterejse.
A-7030 (møder)	119 000 (1 år) 714 000 (6 år)	Regelmæssige møder i den højtstående gruppe for bekæmpelse af forskelsbehandling (2 møder om året, 2 repræsentanter pr. medlemsstat) og for handicapsspørgsmål (2 møder, 1 repræsentant pr. medlemsstat). Andre møder med ngo'er og arbejdsmarkedets parter (2 møder om året med ngo'er, 2 møder med arbejdsmarkedets parter, 15-20 ikke-regeringsansatte eksperter) - gennemsnitlig udgift på 650 EUR pr. møde pr. person for regeringsekspert og 750 EUR for ikke-regeringsansatte eksperter.
A-7031 (udvalg og komitéer, hvis høring er obligatorisk)	29 000 (1 år) 174 000 (6 år)	3 møder om året i programudvalget (1 repræsentant pr. medlemsstat) Gennemsnitlig udgift på 650 EUR pr. regeringsekspert x 15 medlemsstater x 3 møder = årlige udgifter: 29 200.
A-7040 (konferencer)	380 000 (1 år) 2 280 000 (6 år)	2 temakonferencer (150 deltagere) og 1 årlig programkonference (250 deltagere). Arrangeres af Kommissionen (SCIC). De samlede omkostninger omfatter befordrings- og opholdsudgifter efter Kommissionens gældende regler samt udgifter til konferencetilrettelæggelsen. Gennemsnitligt 100 000 EUR til temakonferencerne og 180 000 til den årlige konference.
I alt	556 000 (1 år) 3 336 000 (6 år)	

Beregningen er baseret på løbende udgifter i forbindelse med gennemførelsen af budgetposterne B3-2006, 4101 og 4111.

De under budgetpost A-7 (udvalg og komitéer, hvis høring er obligatorisk, tjenesterejser og konferencer) opførte udgifter dækkes af bevillinger inden for den samlede budgetramme for GD EMPL.